

Belles utopies

Sempre resta una lleugera espurna que et vincula amb el passat soterrat

Vint-i-cinc anys després de la mort de Montserrat Roig (<http://www.catorze.cat/grans/temes/904/25/anys/sense/montserrat/roig>) , com a homenatge i reivindicació d'una autora necessària, recuperem cada setmana un article de l'escriptora, il·lustrat per Cristina Losantos (<http://www.cristinalosantos.com/>) .

*Il·lustració: **Cristina Losantos***

He de confessar que el 21 d'agost de 1968 em marcà molt més que no pas el maig del 68 i les seves conseqüències. Fóra llarg d'explicar, però l'entrada dels tancs soviètics a Txecoslovàquia

representà per a molts de nosaltres l'inici d'una etapa de reconversió, una etapa sense límits. I això era difícil per a nosaltres, que havíem estat educats dins del mite i que l'únic que fèiem, en refusar l'educació franquista, era canviar de fe sense involucrar-hi gaire la raó. Estic parlant en termes personals, és clar.

Potser el somni més bell és poder conjugar el socialisme amb la llibertat, sense que el socialisme deixi de ser socialisme i la llibertat deixi de ser llibertat. Potser una utopia, una bella utopia. Recordo, doncs, especialment el 21 d'agost de 1968, i recordo els advertiments d'aquest gran intel·lectual que la mesquinesa del nostre país de vegades sembla que no pot suportar: em refereixo a en Manuel Sacristán.

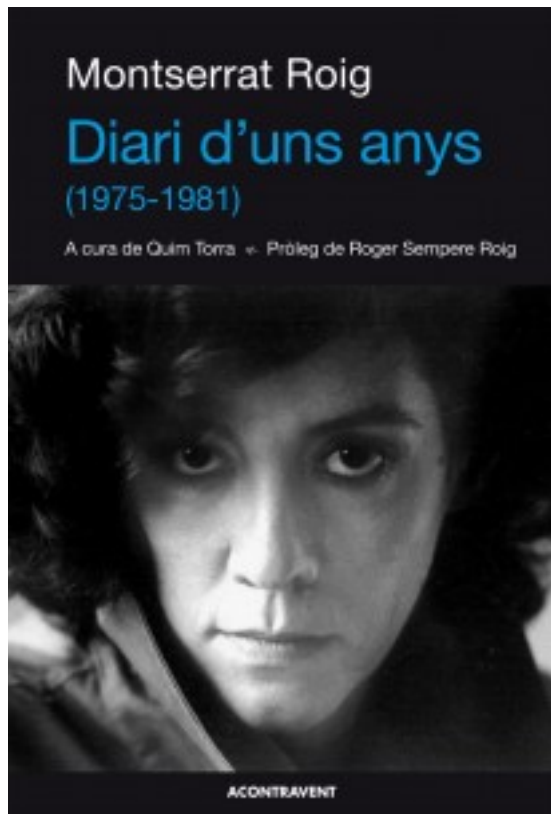
En Sacristán ens deia, pels volts de la primavera de 1968, el que podria passar en aquest petit país centreeuropeu, lluny de nosaltres però tan a prop. Aquest petit país havia tingut la gosadia de continuar l'empresa transformadora iniciada pels soviètics amb un somriure a la boca. No era el somriure enganyós dels americans (dels USA), era el somriure que contrastava la grisor facial dels soviètics, garratibats i temorencs, encotillats per l'esforç que havien fet en reconstruir el seu immens país.

L'esperança del 68 semblava ja definitivament morta quan ara ens arriben notícies de Txecoslovàquia: els qui gosaren realitzar belles utopies encara hi pensen. Sorgeix la carta dels 77, una carta que dia a dia s'amplia. I això et fa pensar que res queda definitivament colgat i que sempre resta una lleugera espurna que et vincula amb el passat soterrat, malgrat la repressió i la mentida.

I ara resulta que després de tants anys, a França, es recorden de l'Artur London, el txec que escriví *La confessió*, el relat de la vida d'un home que ha lluitat sempre per a fer possible la bella utopia: el socialisme i la llibertat. Voldria recordar London però no em queda prou paper. Només voldria pensar que la carta dels 77 ha estat possible perquè hi ha al món gent com en London, l'home que començà a lluitar el dia que va saber per què morien en Sacco i en Vanzetti, que vingué a Espanya durant la guerra i féu de la lluita contra la reacció una lluita pròpia, que s'enrolà després a la resistència francesa, que anà a raure al sinistre camp de Mauthausen, que patí vivament les penes físiques i morals de l'estalinisme...

En London, la fortalesa de la Lise, la seva dona, no ens poden fer oblidar aquesta Txecoslovàquia que no coneixem però que l'hem de somiar tan lliure com algun dia ho serà el nostre país. Si les utopies no són compartides ja no té tanta gràcia de somiar-les.

Mundo Diario, 20-2-1977

Article inclòs en el llibre

Montserrat Roig

Diari d'uns anys (1975-1981) (<http://www.acontravent.cat/llibre.php?id=41>)

© dels articles: hereus de Montserrat Roig

© foto coberta: Pilar Aymerich

© d'aquesta edició: A Contra Vent Editors, 2008

14 pensaments de Montserrat Roig, aquí

(<http://www.catorze.cat/noticia/2320/montserrat/roig/vida/llibres>) .